

Veková štruktúra nám znázorňuje podiel mladých a dospelých jedincov. V kúpeľnom parku sa nachádza najviac drevín s vekovou klasifikáciou 20-40 rokov a percentuálnym vyjadrením až 78% , z čoho vyplýva , že sa jedná o pomerne mladý park.

4.2 Návrh obnovy vybranej časti kúpeľného parku Smrdáky

.Inventarizáciou som zistila, že park je vekovo relatívne mladý, zdravotný stav drevín je výborný, čo svedčí aj o jeho údržbe , z pohľadu sadovníckej hodnoty je v parku pomenej drevín z najlepšou hodnotou. Kúpeľný park nemá príliš veľké zastúpenie druhov drevín, čo je spôsobené vlastnosťami stanovišťa. Využitie Smrdáckeho kúpeľného parku vidieť hlavne v novej časti parku, kde je prázdna nevyužitá plocha vhodná k oddychu.

V architektonickom návrhu som sa snažila priniesť do parku vodu, ako osviežujúci, estetizujúci prvok. Pre tento živel som sa rozhodla aj z funkčného hľadiska pre jeho vlastnosť zlepšovať mikroklimatické a hydrologické pomery, v tomto prípade v kúpeľnom parku. Z tohto dôvodu navrhujem v novej časti parku jazero, čím dostane táto časť parku iný charakter. Voda je významný kompozičný prvok v tvorbe parkov i krajiny. V tejto časti parku som ďalej navrhla prepojenie súčasnej kúpeľnej trasy , čím som vytvorila dva menšie okruhy, miesto súčasného jedného okruhu. Ďalším návrhom je návrh trvalkového záhona pri vstupnej promenáde (prílohy, výkres č.17,18)

4.2.1. Návrh jazera

Neoddeliteľnou súčasťou pokoja, harmónie a čistoty v parkoch je vodná hladina. Voda v kúpeľnom parku harmonizuje celkovú kompozíciu a zvyšuje hodnotu diela. Preto som navrhla jazero, ktoré bude dostatočne veľké, má prirodzený tvar a materiál na stavbu je taktiež prírodný čím vytvorím prirodzené spoločenstvo nielen flóry ale aj fauny. Umiestnené je v lokalite „Jazerá“, kde už v minulosti bolo niekoľko menších jazierok vzniknutých prirodzene, aj dnes na niektorých miestach presakuje nízko mineralizovaná voda. Zaberá plochu 70m x 37 m.

Stavba jazera: po vytýčení a vykolíkování stavby, ťažkou technikou spravíme výkopy (výkres č. 20 prílohy), následne od stredu dna do strán rozťahujeme pripravenú ílovú mazaninu s obilnou plevou v pomere 1:5. Toto lôžko má vrstvu 20 cm ,na takto pripravené podložie pôjde ďalšia vrstva ílu avšak zhutneného, ktorého výška horizontu je tiež 20 cm. Pokryjeme substrátom z piesku a zeminy v pomere 5:1 v hrúbke 5 cm. Tieto všetky vrstvy nám zabezpečia absolútnu nepresiakavosť podložia. Následne môžeme jazero napúšťať vodou z vrtu studne Jozef 1, ktorý je veľmi slabo mineralizovaný a jeho obsah vody má veľkú spodnú zásobu, ktorá stále doteká, a preto je veľmi vhodný na využitie napustenia jazera. Rezy a vytyčovacie výkresy (prílohy výkresy č.18,19,20).

4.2.2. Návrh chodníka

Vychádzková trasa v kúpeľnom parku je nepostrádateľná z viacerých dôvodov. Hlavný je samotná liečba tela pohybom, teda liečebné vychádzky, ktoré veľmi dobre pôsobia aj na samotnú psychiku pacienta. Okrem oddychu môže byť táto vychádzková trasa aj vzdelávacia, doplnená informačnými tabuľami. Hlavná myšlienka môjho návrhu chodníka bola zosúladiť funkcie s estetikou. V novej časti parku sa nachádza okružná vychádzková trasa, ktorá je však príliš dlhá hlavne pre starších pacientov, ktorí túto časť kúpeľného parku veľmi málo navštevujú. Navrhnutý chodník spája tento chodníkový okruh v polovici, čím nám vzniknú trasy tri. Je kľukatý aby navodzoval atmosféru prírodne krajínarskeho štýlu. Chodník je situovaný v blízkosti jazera, teda je predpoklad zvýšenej účasti návštevníkov aj v tejto časti kúpeľného parku .

Stavba chodníka: po vytýčení nasleduje výkop, spodok sa poryje vrstvou 15 cm štrku, 5cm vrstvou betónu a zakryje sa asfaltovou 5 cm vrstvou. Pre takto spevnenú plochu som sa rozhodla z praktického hľadiska. Park je prístupný aj širšej verejnosti a veľmi často ho navštevujú aj mamičky s kočiarimi a deťmi na trojkolkách a materiálovo nadväzuje na všetky chodníky v kúpeľnom parku.

Chodník je doplnený trvalkovými záhonmi v jeho záhyboch. Takto ešte viac umocní jeho atraktivnosť.

4.2.3. Návrh trvalkového záhona

Kvetinová výsadba sa v liečebných kúpeľoch sústreďuje v centre a pri hlavných promenádach. Preto som navrhla trvalkové záhony na hlavnom vstupnom chodníku do kúpeľného parku, na ktorý sa napája množstvo chodníčkov vedúcich k rôznym objektom v kúpeľoch. Skupinová výsadba trvaliek do zmiešaného záhona patrí k najpôsobivejším spôsobom použitia trvaliek. Záhon má rozvoľnený dynamický charakter. Vzhľadom na podmienky sa jedná o prevažne mezofytný záhon, kde sa striedajú bohato kvitnúce trvalky, s trvalkami okrasnými listom. Tvar záhona je pomerne jednoduchý, jedná sa o typ záhona, ktorý lemuje chodník po oboch stranách. Použitý sortiment trvaliek: *Alchemilla mollis* , *Ajuga reptans*, *Coreopsis verticillata* , *Veronica longifolia*, z tráv je použitý *Helictotrichon sempervirens* a *Carex buchanii*. Osadzovací plán je v prílohách výkres č.21.

5 DISKUSIA

Cieľom diplomovej práce bolo zhodnotenie- inventarizácia drevín kúpeľného parku Smrdáky. Ako uvádza Halajová (2002) zeleň kúpeľného areálu má rôzne funkcie. Jednou z najvýznamnejších je hygienická: zeleň znižuje hlučnosť, prašnosť, množstvo škodlivých mikroorganizmov v ovzduší, pôsobí pozitívne silicami a éterickými olejmi na čuch človeka, upravuje priaznivo teplotu a vlhkosť vzduchu a usmerňuje prúdenie vzduchu v prízemných pobytovej vrstvách. Ďalšou funkciou kúpeľnej zelene je funkcia psychologická: zeleň vytvára pocit kľudu, pohody, bezpečia, izoluje pacientov od rušivých vplyvov ako je doprava, hluk a stres. Významná je funkcia estetická, pretože kúpeľné parky patrili vždy k vrcholom záhradného umenia.

V kúpeľnom parku Smrdáky sa nachádza až 665 drevín, ktoré jednoznačne zabezpečia hygienickú funkciu kúpeľnej zelene. Pomer ihličnatých a listnatých drevín je 39% ku 61%. Tento pomer by vzhľadom na lokalitu a nadmorskú výšku mohol byť vyrovnanjší. Ďalej uvádza Halajová (2002), že v taxonomickej skladbe majú prevahu autochtónne druhy. Tento faktor je v kúpeľnom parku dodržaný, pretože pomer domácich a introdukovaných druhov je 61% ku 39%. Je to síce pozitívne zistenie, ale ideálnejšie by bolo keby pomer domácich druhov bol asi 80 ku 20 percentám. Plne súhlasím s tvrdením Halajovej (2002), že pôsobenie kúpeľných parkov napomáha liečebným pochodom pacientov, zaslúžia si bohatšie zloženie rastlín a vysokú výtvarnú úroveň a preto je nevyhnutné riešiť kúpeľnú zeleň oveľa veľkorysejšie. Ako uvádza Tomaško, Hrubík (2001), okrem rastlínstva je v parkovej kompozícii veľmi dôležitým biologickým faktorom aj voda, ktorá navyše spĺňa dôležitý ekologický ale i estetický aspekt. Ako uvádza Šonský (2007) len v blízkosti vody mohol človek pracovať a prežívať. Okrem uspokojovania neodmysliteľných životných potrieb plnila voda aj estetické funkcie. Vodné nádrže sú jedinečným doplnkom a okrasným prvkom každej parkovej kompozície. Pridržiavam sa tohto konštatovania a na jeho základe som do kúpeľného parku navrhla jazero, ktoré je v novej časti parku dominujúcim a ekostabilizačným prvkom.

6 ZÁVER

Kúpeľné prostredie a jeho atmosféra sú neopakovateľné a v iných zariadeniach a prostredí nedosiahnuteľné. V kúpeľnom parku Smrdáky som zinventarizovala 665 kusov drevín. Mojm zistením bolo, že spoločenská hodnota parku je po upravení indexu 1,5 celkom 717.649,875 € //21.619.919- Sk /. Ďalej som zistila, že z autochtónnej teda domácej dendroflóry je zastúpených 406 kusov stromov čo predstavuje 61 % a allochtónnu teda introdukovanú, cudzokrajnú dendroflóru

predstavuje 259 kusov stromov čo predstavuje 39 %. Toto zistenie je dobré aj keď by mohlo byť ešte pozitívnejšie ak by bolo viac druhov domácich aspoň o 20% . Dôležité je aj zistenie, že *Picea abies* , ktorá je zastúpená spomedzi ihličnanov až 41 % síce domáca je, avšak je absolútne zle použitá v tomto kúpeľnom parku v obci Smrdáky z hľadiska jej prirodzeného areálu a nadmorskej výšky. Zdravotný stav drevín je podľa výsledkov práce veľmi dobré, až 75% drevín má najvyššiu hodnotu.

V architektonickom návrhu som navrhla tri základné prvky a to jazero, skrátenie vychádzkovej trasy a trvalkový záhon. Voda ako ekologicky stabilizačný prvok v krajine, má svoje prioritné miesto v prírodných liečivých kúpeľoch. Chodník bol pre funkčnosť nevyhnutný. Kvetinový záhon moderného charakteru je príjemným a menej náročným ako mobilná zeleň či letničkové výsadby. Návrh časti Smrdáckeho kúpeľného parku je jedným z možností v tvorbe. V kúpeľnom parku by však mohlo byť oveľa viac možností atraktívnych prvkov ako napríklad exteriérové fitnes pre seniorov, vonkajšie fyzicky nenáročné a aj zábavné centrum ako šachy, ktoré by pôsobili aj ako plastika, koľky a mnohé iné. Moja diplomová práca to už neobsiahla z dôvodu rozsahu, ale riešení je priestorov kúpeľov je množstvo.

Na záver by som si dovoľila použiť dva veľmi výstižné výroky : Halajová (2002) Keďže pôsobenie kúpeľných parkov napomáha liečebným pochodom pacientov, zaslúžia si bohatšie zloženie rastlín a vysokú výtvarnú úroveň a preto je nevyhnutné riešiť kúpeľnú zeleň oveľa veľkorysejšie. „ Rozum je svetlo, ktorým má byť príroda osvetlená a nie spálená “ (Giacomo Leopardi)

Prehľad použitej literatúry :

DOBRUCKÁ, A. 2002. Sídlná zeleň – špecifická zložka sídelnej štruktúry. In: RÓZOVÁ, Z. a kol. 2002. Riešenie urbanisticko-architektonických a vegetačných úprav vo vidieckej krajine. Zborník vedeckých prác 7. kolokvia katedier krajinárskej tvorby. Nitra : SPU, 2002. s.30-37 ISBN 80-8069-457-5.

ĎURÁK, T. 2006. Smrdáky historický obraz obce. Košice: agentúra Sáša Košice 2006, 93s. ISBN 80-969537-1-0

GEHL, J. 2000. Život medzi budovami. Brno : Nadace Partnerství – Program Partnerství pro veřejná prostranství a Jan Gehl. 2000, 202 s. ISBN 80-85834-79-0

LANE, C. 2005. Čaro rozkvitnutých záhrad. Bratislava: PERFEKT, a.s., 191s. ISBN 978-80-8046-356-4

MACHPVEC, J.-HRUBÍK, P.-VREŠTIAK, P. 2000, Sadovnícka dendrológia Nitra: SPU, 2000, 228s. ISBN 80-8069-611-X

RÓZOVÁ Z., HALAJOVÁ D. Parková tvorba, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2002, 129 s.

STEINHUBELI, G. 1990. Slovenské parky a záhrady. Martin: Osveta, 1990, 144s. ISBN 80-217-0158

SUPUKA, J. a kolektív. Ekológia urbanizovaného prostredia. Technická univerzita vo Zvolene 2000, 223 s, ISBN 80-228-0964-0

SUPUKA, J.-FERIANCOVÁ, Ľ. a kol., 2008, Vegetačné štruktúry v sídlach Parky a záhrady, 2008, 504s. ISBN 978-80-552-0067-5

ŠONSKÝ, D. 2007, Moderní zahrady. Brno: Vydavatelství ERA 2007. 277s. ISBN 978-80-7366088-8

TOMAŠKO, I., HRUBÍK, P. 2001, HISTORICKÉ PARKY A ZÁHRADY. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre 2001, 83s, ISBN 80-7137-893-3

WAGNER, B. 1990. Sadovnícka tvorba 2. Praha: SZN, 1990. 328s. ISBN 80-209-0112-4

www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=18991

<http://gps-poi.eu/prirodne-liecebne-kupele-smrdaky-66482.html>

Zoznam skratiek :

p.č.	poradové číslo
cm	centimeter
m	meter
%	per cento
km	kilometer
SR	Slovenská republika